

Ideid erinevatel tasanditel koolivõrgu korrastamisest – Ida-Virumaa

Lauri Jalonen

Mihkel Laan

15.02.2012

Tänu rahastajale

- Projekt "Regionaalse haridusvõrgustiku perspektiivse väljaarendamise kava metoodika väljatöötamine Ida-Virumaa näitel" (01-11.2011)
- Rahastatud Riigikantselei ja ESFi poolt "Inimressursi arendamise rakenduskava" prioriteetse suuna "Suurem haldusvõimekus" raames
  - alasuund "Avaliku sektori asutuste ja mittetulundusühenduste strateegilise juhtimissuutlikkuse tõstmine"
  - alameede "Valdkondlike uuringute arendamine ja läbiviimine" (nn Tarkade Otsuste Fond).

Töös osalenud partnerid ja rollid

- Ida-Viru Omavalitsuste Liit – projekti omanik
- Ida-Viru Ettevõtluskeskus – projekti juhtimine ja aruandlus
- TLÜ Tuleviku Uuringute Instituut – hetkeolukorra analüüs, huvihariduse kaardistamine ja koolivõrgu stsenaariumid
- Cumulus Consulting OÜ (peatöövõtja) – majanduskalkulatsioonide mudeli väljatöötamine ja rakendusarvutused
- Nutifikaator OÜ – intervjuud koolipidajatega ja partnerseminarid

Vajaduse püstitus

Rahvastik Ida-Virumaal viimasel 20 aastal

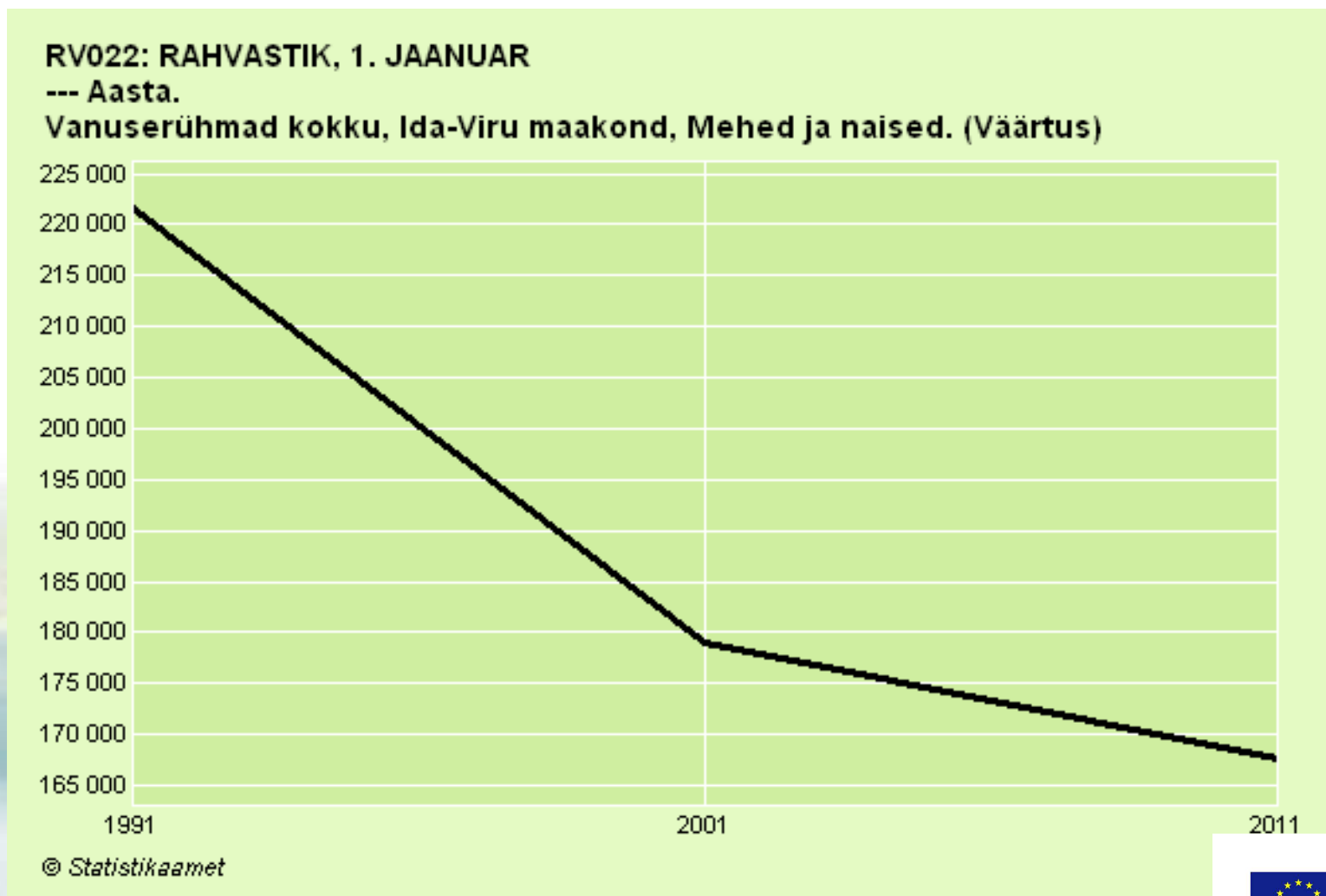
- 20 aastaga vähenemine ca 54 000 inimese võrra.

Ehk siis tänaste rahvaarvude juures vähenenud .....

– Jõgeva linn + Kuressaare linn + Võru linn + Viljandi linn.

Ida-Virumaa Rahvaarvu dünaamika viimased 20 aastat

Koolivõrk Ida-Virumaal

30 gümnaasiumit ja 12 põhikooli.....

Suuri muudatusi koolivõrgus toimunud ei ole.

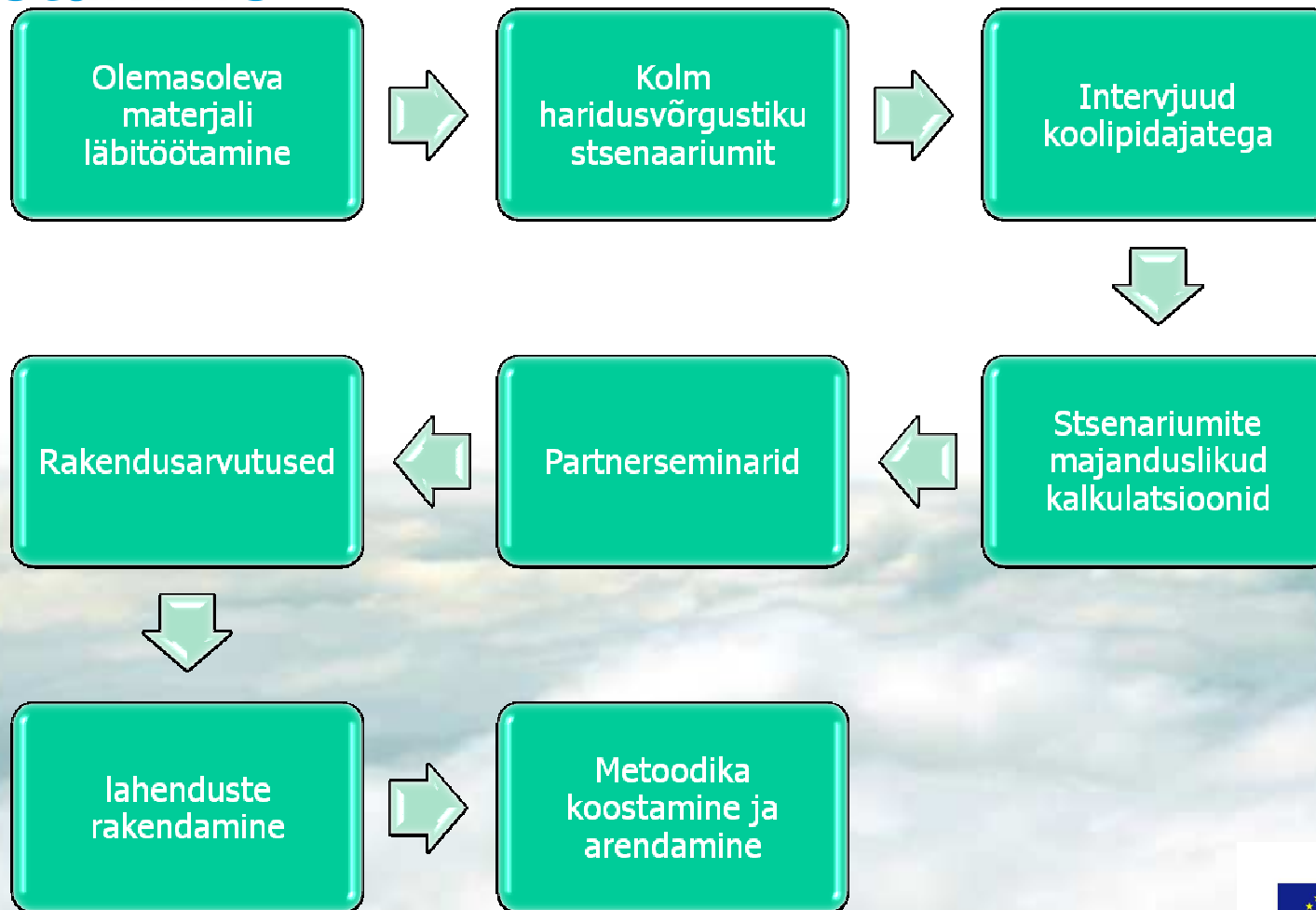
Kokkuvõtte põhiprobleemist

“Koolivõrk on, õpilasi ei ole.”

Kuidas edasi?

Ida-Viru koolivõrgu kava koostamine

Ida-Viru haridusvõrgustiku tuleviku stsenaariumid

- Jätkustsenaarium –võrgustik jätkab üldjoontes samas mahus
- Radikaalne stsenaarium – eraldatud gümnaasiumid vastavalt HTM esitatud nägemusele
- Regioonipõhine stsenaarium – igas allregioonis peaks säilima vähemalt üks gümnaasiumiastmega õppeasutus

Majanduslik kalkulatsioon

	2011. a	Jätku- stsenaarium	Regiooni stsenaarium	Radikaalne stsenaarium
Õpilaste arv	14 313	14 313	14 313	14 248
Klasskomplektide arv	807 (2009)	695	657	617
s.h gümnaasiumi astmes	-	123	87	70
Eraldis riigieelarvest	18,2 mln €	18,2 mln €	18,2 mln €	18,0 mln €
s.h õpetajate palkadeks ja koolituseks	15,4 mln €	15,4 mln €	15,4 mln €	15,2 mln €
<i>Arvestuslikult õpilaskoha maksumus aastas riigile</i>	<i>1 270 €</i>	<i>1 272 €</i>	<i>1 271 €</i>	<i>1 263 €</i>
Koolipidaja kulud	13,0 mln €	12,5 mln €	12,2 mln €	11,5 mln €
Tööjõukulu	21,8 mln € ⁵	17,4 mln €	16,3 mln €	15,2 mln €
s.h pedagoogid ja juhid	15,4 mln € ⁵	11,8 mln €	11,0 mln €	10,2 mln €
<i>„vaba töötasu ressurss“, kui keskmine palk on 645€</i>	<i>1,6 mln €</i>	<i>3,2 mln €</i>	<i>4,0 mln €</i>	<i>4,6 mln €</i>
<i>Arvestuslik pedagoogi keskmine palk, kui „vaba töötasu ressurss“ suunata 100% palgasuurenduseks</i>	<i>724 €</i>	<i>832 €</i>	<i>896 €</i>	<i>955 €</i>
Majandamiskulud	7,5 mln €	7,4 mln €	7,3 mln €	7,0 mln €
s.h KOV eelarvest	4,8 mln €	4,6 mln €	4,5 mln €	
Investeeringud aastas	3,1 mln €	2,6 mln €	2,6 mln €	

Mida me siis võime järeldada?

Väikese gümnaasiumi kolm alternatiivi

- Silmaklapid ette
  - “gümnaasium oli ja jääb, pole oluline palju seal õpilasi õpib.”
  - “kõik ei lähe eliitkooli, vaja on ka tagasihoidlikemate võimetega õpilastele keskharidust anda.”
  - “mingeid muid lahendusi peale gümnaasiumi säilitamise ei tohi isegi arutada.”
  - “kui vaja peale maksta, maksame peale.”

Väikese gümnaasiumi kolm alternatiivi

- Ootame riigi otsust
  - “kui riik gümnaasiumid sulgeb, siis ongi nii ja siis vaatame, mis edasi saab.”
  - “Küll suuremad omavalitsused oma gümnaasiumitega tegelevad.”

Väikese gümnaasiumi kolm alternatiivi

- Me ise ilu tegijad
  - “kui üksi jõud peale ei hakka, siis saab mitmekesi”
  - “hoiame gümnaasiumihariduse andmise omavalitsuse tasandil, nii nagu see meile paremini sobib.”
  - “mitu väikest saavad anda kokku ühe suurema ja kvaliteetsema.”
  - “füüsiline asukoht pole määrav, määrav on gümnaasiumitee pikkus ja korraldatus.”

Põhiküsimus ja lahendusvariant

Põhiküsimus tuleviku osas

- Põhiküsimus ei ole – konkreetsetes vallas gümnaasiumiosa sulgemine või mitte sulgemine
- **Põhiküsimus on – kuidas tagada valla noortele parim võimalik gümnaasiumiharidus?**

Võimalik lahendus põhiküsimusele

- Omavalitsuste ühine gümnaasiumipidamine, mis vastab järgmistele põhitingimustele
  - Ühine sihtasutus, ühine strateegiline juhtimine
  - Ühine gümnaasium on juhitud eraldi põhikoolidest
  - Ühine gümnaasium on nn. "puhas gümnaasium"
  - Ühine gümnaasium tugineb omavalitsuste põhikoolide võrgustikule (keegi pole eelistatud)

Lahenduse negatiivsed küljed

- Seni puudub hea näide Eestist
- Osa õpetajaid tõenäoliselt koondatakse
- Kogukondade hirmude ületamine keeruline
- Vajab olulisel määral tööd ja vaeva kõigi osalejate poolt

Lahenduse positiivsed küljed

- Koondab nii õpilasressurssi kui ka õpetamisressurssi ("head" gümnaasiumiõpetajad eri koolidest saavad ühes koolis kokku)
- Omavalitsused saavad suunata gümnaasiumihariduse andmist vastavalt kohalikele vajadustele (õppesuunad, koostöö kohalike partneritega, kooli juhtimine, osalus erinevates haridusprogrammides/projektides)
- Rahaline surve KOV-le väiksem kui ise väikest gümnaasiumit pidada, samas tulem on parem (suureneb kindlus gümnaasiumihariduse kvaliteedi ja kättesaadavuse osas maal)
- Õpetajate palgatase tõenäoliselt kasvab 10-20%

Oluline meeles pidada

- Probleemid tekivad siis kui arutelu läheb väljapoole spetsialistide ringkonda
- Kogukonna tasandil on arutelu keeruline hoida ratsionaalsel tasandil
- Kogukonna seisukoha saamiseks tuleb teha kulutusi (arutelusid väiksemates gruppides, õppereise, kokkusaamisi partneritega)
- Lahenduse realiseerimine võtab palju aega
- Kommuniatsioon on võtmetähtsusega

Kontakt

Cumulus Consulting OÜ

Roseni 7, 10111 Tallinn

(keskmine, B-torn)

Tel/faks: +372 657 7301

E-mail: info@cumulus.ee

www.cumulus.ee

Nutifikaator OÜ

Pargi 27, Jõhvi 41537

mob: +372 506 7018

E-mail: lauri.jalonen@nutifikaator.ee

www.nutifikaator.ee

IVOL projekti materjalid internetis www.ivol.ee

